

[Vanggaard.]

Aar for Aar. Danmark har ellers rustet sig til dette Fiskeri ved Bygningen af Vestkyst-havnene, hvis geniale Bygmester, Ingeniør Fibiger, der i særlig Grad har bidraget til dette Spørgsmaals Løsning, i Nat er afgaaet ved Døden. Jeg vil haabe, at den højtærede Udenrigsminister vil tage Spørgsmaalet om en Overenskomst med de til Nordsøen grænsende Lande om Skaaning af Fiskeyngelen op, saaledes at man derefter kunde forvente, at Fiskebestanden i Nordsøen forøges.

Jeg skal endvidere nævne Spørgsmaalet om de private Efterskoler. Der har lydt Tak til den højtærede Undervisningsminister for et forøget Tilskud til Højskoler og Landbrugsskoler. Tilskuddet til de private Efterskoler er ogsaa blevet lidt forøget, nemlig fra 165 000 Kr. til 175 000 Kr., men det er alt for lidt. Jeg gør opmærksom paa, at f. Eks. i Hjørring Amt — det falder lidt forskelligt i Amtene — kunde man give et Tilskud til mindre bemidlede Højskoleelever paa 35 Kr. pr. Maaned, men man kunde kun give 13 Kr. pr. Maaned i Tilskud til Efterskoleelever, og saa maatte man endda væsentlig indskrænke sig til de helt fattige. Det er i Øjeblikket næsten ikke muligt for den mindre bemidlede Mand's Børn at komme dør.

Dette Tilskud bør sættes op, og her er Penge at spare for Regeringen — jeg tænker her særlig paa den højtærede Finansminister —, for det er langt naturligere at give Tilskud til de private Efterskoler end at oprette et 8de Skoleaar med en Udgift af 1—2 Mill. Kr. Her kan man for smaa Penge virke langt mere til Velsignelse for Ungdommen. Der er nemlig unge, der ikke egner sig til fortsat at sidde paa Skolebænken, men som hurtigst muligt maa ud i det praktiske Liv. Der er andre, som kan have Nytte af en saadan yderligere Uddannelse, og her tænker jeg ikke blot paa Højskoler og Landbrugsskoler — det er ikke for at modsætte mig deres Interesser, de er udmærkede —, men netop i Relation til det 8de Skoleaar maa man se, at mange umiddelbart efter at de er kommet ud af Folkeskolen eller maaske et Aars Tid efter, naar de har vundet lidt mere Klarhed over sig selv, begiver sig paa Efterskole. Vi har en Række udmærkede Efterskoler, men den fattigste Del af Befolkningen er afskaaret fra at deltage i denne Undervisning. Dette er uretfærdigt, denne Understøttelse bør forøges, og saa kunde man passende spare det 8de Skoleaar, som jeg tror nærmest er af det onde, naar det skal indføres summarisk.

Derefter vil jeg sige et Par Ord om vor sidste Koloni, Grønland, og dør give Tilslutning til de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Pürschel fremførte om Danskundervisningen. Det er et Spørgsmaal, der i adskillige Aar har beskæftiget Rigsdagens Grønlandsudvalg, hvoraf jeg har den Ære at have været Medlem siden dets Oprettelse, og der har naturligvis ikke været noget Ønske om at forcere Sagen ud over, hvad den grønlandske Befolkning selv ønskede. Men Kravene deroppe bliver stærkere og stærkere og gaar nu mange Steder i Retning af at gøre Dansk til Skolesprog, noget, som Knud Rasmussen, der bedst kendte Grønlænderne og selv var af grønlandsk Blod, for nogle Aar siden stillede Forslag om. De er jo ikke Eskimoer, det er en Blandingsrace, hvor det danske Blod er et meget fremtrædende Element; de raaber med Blodets Røst paa vort Sprog, og vi har ikke tilstrækkeligt støttet dem i det. De er klar over, at skal de naa frem til europæisk Kultur, maa de kunne et europæisk Sprog, og som Følge af Statstilhørsforholdet og deres danske Sindelag er ingen i Tvivl om, at det maa være Dansk.

Jeg vil nævne et andet Spørgsmaal Grønland angaaende. Det er et Lønnings-spørgsmaal, som Rigsdagens Grønlandsudvalg enstemmigt Aar efter Aar har fremført, men stadig væk uden Held, nemlig en beskedent Forøgelse af Lønningen til Præsterne, et Tillæg i Lighed med det, vi giver Færøpræsterne, et Repræsentationstillæg til Kolonibestyrerne, der nu gratis maa være Hotelværter for de efterhaanden mange, der kommer derop, og endelig en forøget Lønning til de grønlandske Tjenestemænd. Det hele drejer sig kun om 60 000 Kr.

Vi har enstemmigt fremført dette Spørgsmaal Gang paa Gang, men hidtil har vi ikke kunnet trænge igennem med det, og det er kun, fordi det er yderst nødvendigt, at jeg vover at nævne dette Spørgsmaal her fra denne Talerstol. De Folk deroppe er jo ikke Vælgere; de møder ikke med Stemmesedlen i Haanden for at gøre deres Lønkrav gældende, men af den Grund bør de ikke sættes til Side. Disse 60 000 Kr. vil let kunne indvindes paa anden Maade — jeg tænker her særlig paa Besparelser i Skibsfarten. Mit Parti har undertiden faaet Skyld for i Lønnings-spørgsmaal ikke at være tilstrækkelig rapfodet, og derfor ser jeg med saa meget større Forundring og Beklagelse paa, at et saadant lille, simpelt og retfærdigt Spørgsmaal, som samtlige Partier i Rigsdagens Grønlandsudvalg Aar efter Aar har staaet enige om og ment, det